

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 403/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. E. B., K., a M. N., D., zastúpených advokátkou JUDr. M. K., K., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 16 C 180/2007 z 2. októbra 2009 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 16 C 180/2007 z 15. decembra 2010 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 191/2012 z 13. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. E. B. a M. N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. mája 2013 doručená sťažnosť Ing. E. B., K., a M. N., D. (ďalej len „sťažovateľky“), zastúpených advokátkou JUDr. M. K., K., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl.

46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 16 C 180/2007 z 2. októbra 2009 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 16 C 180/2007 z 15. decembra 2010 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 191/2012 z 13. februára 2013 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva: „Sťažovateľky pre potreby dodatočného prejednania dedičstva po ich otcovi Š. T. zistili, že nehnuteľnosti, ktoré boli vo vlastníctve ich otca si nechali dodatočne prejednať ako novoobjavený majetok v dedičskom konaní po svojom právnom predchodcovi rovnakého mena, žalovaní v spore OS Košice – okolie 16 C/180/2007 napriek tomu, že zo zápisov v pozemkovej knihe bolo zrejmé, že nemôže ísť o ich právneho predchodcu, lebo nesedeli ani spoluvlastníci, ktorí boli súrodencami otca sťažovateľiek, pričom otec žalovaných v spore 16 C/180/2007 bol sám bez súrodencov...

Žalobu o určenie vlastníckeho práva podali sťažovateľky... dňa 25. 10. 2007... Aj keď spor bol jednoduchý a jasný konajúci súd vo veci rozhodol až rozsudkom z 2. 10. 2009. Sťažovateľkám... bolo jeho písomné vyhotovenie doručené až 20. 4. 2010... Sťažovateľky rozsudok napadli, nakoľko rozsudok vôbec neobsahoval výrok o trovách konania... ešte v polovici októbra 2010 spis nebol odstúpený KS v Košiciach na odvolacie konanie a nebolo vydané ani opravné rozhodnutie súdu, sťažovateľky... dňa 18. 11. 2010 podali predsedovi OS Košice okolie sťažnosť na priesťahy v konaní.

Na ich sťažnosť reagoval predseda OS Košice okolie podaním zo dňa 17. 12. 2010 doručeného im 29. 12. 2010, ktorým ich sťažnosť považuje za dôvodnú...

V opravnom uznesení OS Košice okolie boli odstránené chyby a bolo rozhodnuté aj o trovách konania, a to tak, že napriek 100 % úspešnosti sťažovateľiek im nebolo priznané právo na náhradu trov konania, a to použitím ustanovenia § 150 OSP s odôvodnením na I. stupni, že k nesprávnemu stotožneniu vlastníka došlo pochybením orgánov pri prejednávaní dedičstva...

Sťažovateľky poukazujú na skutočnosť, že prvostupňový súd neskúmal ich majetkové pomery, odvolací súd vôbec nedoplňal dokazovanie o skúmanie majetkových pomerov na ich strane, preto nie je dôvodný jeho záver, že nepriznanie trov konania sa výrazne negatívne neprejaví v ich majetkovej sfére, čo ani sťažovateľky netvrdili... nepriznanie trov konania pociťujú z pozície starobných dôchodkýň ako veľký zásah do svojej majetkovej sféry a to o to viac, že tak prvostupňový, ako aj odvolací súd vôbec nebrali do úvahy skutočnosť, ako opakovane zdôrazňovali, že k nesprávnemu prejednaníu dedičstva po ich právnom predchodcovi došlo pri dodatočnom dedičskom konaní – pri prejednávaní novoobjaveného dedičstva, ktoré žalovaní museli vopred označiť...

Ak by žalovaní neboli chamtiví... boli by riadne skúmali vlastníctvo...

Takýto záver tak I. stupňového, ako aj odvolacieho konania, čo do nepriznania trov konania považujú za zásah do ich základných ústavných práv a práva na spravodlivé prejednanie a rozhodnutie veci...

Sťažovateľky majú za to... že ich vec nebola prejednaná v primeranej lehote a bez prietahov...

Nedôsledným skúmaním okolnosti vedúcich k začatiu konania, ako aj nezisťovaním majetkových pomerov sťažovateľiek zo strany tak prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu boli sťažovateľky poškodené aj vo svojom práve na spravodlivé prejednanie a rozhodnutie veci, a to v časti trov konania. Nepriznanie trov konania, ktoré im vznikli tak v zaplatenom súdnom poplatku, ako aj v hotových výdajoch za správne poplatky pri zabezpečovaní listinných dôkazov na preukázanie svojich tvrdení, ktoré mali preukázať pochybenie strany žalovanej pri prejednávaní novoobjaveného majetku, ale aj náklady na právne zastúpenie pociťujú ako krivdu, ale aj ako porušenie ich základného práva zaručeného čl. 47 ods. 3 Ústavy SR o rovnosti účastníkov v konaní, lebo postupom súdu podľa ustanovenia § 150 OSP boli žalovaní v tomto konaní zvýhodnení, o to viac, že sťažovateľka v 2. rade býva v jednej dedine ako odporcovia v 4. a 5. rade, ktorí sa posmeškujú, že napriek tomu, že oni zapríčinili nutnosť konania, nezúčastňovali sa vytýčených pojednávaní, čím sa pričiňovali o prietahy v konaní a predsa nemuseli nič platiť a všetky náklady znášajú sťažovateľky, napriek tomu že sú starobné dôchodkyne a ich príjem je obmedzený na dôchodok.“

Sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľiek podľa čl. 46 ods. 1, 47 ods. 3, 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom SK Košice okolie 16 C/180/2007 zo dňa 2. 10. 2009, opravným Uznesením toho istého súdu 16 C/180/2007 zo dňa 15. 12. 2010 ako aj Uznesením KS v Košiciach 5 Co/191/2012 zo dňa 13. 2. 2013 porušené bolo.

Ústavný súd SR zrušuje Uznesenie KS v Košiciach 5 Co/191/2012-146, zo dňa 13. 2. 2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. 4. 2013, a toto vracia na nové konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd zároveň priznáva Ing. E. B... a M. N... finančné zadostučinenie každej vo výške po 1.660,-- €.

Ústavný súd priznáva sťažovateľkám v 1 a 2. rade trovy právneho zastúpenia pred ÚS, a to tarifnú odmenu za dva úkony právnej pomoci (prijatie a príprava, napísanie sťažnosti) vo výške 1/6 výpočtového základu t. j. 130,16 € zníženej o 65,08 € čo je 50 % podľa ust. § 13 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z. z. v platnom znení a vynásobenou počtom zastúpených t. j. 2 + 7,81 € paušál vynásobený počtom vykonaných úkonov). Spolu vo výške $(2 \times 65,08) \times 2 + (2 \times 7,81) \times 2 = 260,32 + 31,24 = 291,56 \text{ €}$.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07).

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu v spojení s opravným uznesením okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo

slobody využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľiek je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade boli sťažovateľky oprávnené podať proti rozsudku okresného súdu v spojení s opravným uznesením okresného súdu odvolanie, o čom vedeli, odvolanie podali a krajský súd o ňom svojím uznesením rozhodol. Z toho vyplýva, že sťažovateľky mali k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľiek v tejto časti z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu

Podstatou námietok sťažovateľiek je tvrdenie, že krajský súd im nepriznal náhradu trov konania bez toho, aby zisťoval ich majetkové pomery a dôsledne skúmal okolnosti vedúce k začatiu konania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) ak sú dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Ustanovenie § 150 OSP umožňuje súdu, aby v rámci svojho uváženia v medziach tohto zákonného ustanovenia celkom alebo sčasti nepriznal náhradu trov konania alebo plnú náhradu trov konania tomu účastníkovi, ktorému inak patrí ich náhrada. Dôvodom na použitie uvedeného ustanovenia môžu byť len okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré zákon (Občiansky súdny poriadok) neuvádza ani exemplifikatívne, čo však neznamená, že tým vytvára priestor na voľnú úvahu súdu. Pri skúmaní, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, treba prihliadnuť na osobné, zárobkové, majetkové a iné pomery účastníkov, procesný postoj účastníkov, a to na obidvoch stranách sporu, okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nárokov, pričom medze sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 142 ods. 1 OSP).

Okresný súd vo svojom rozsudku odôvodnil nepriznanie náhrady trov konania sťažovateľkám takto: „... dôvody hodné osobitného zreteľa súd vidí v okolnostiach tejto veci, keď pochybením orgánov pri prejednaní dedičstva došlo k nesprávnemu stotožneniu vlastníka s poručiteľom a vec napriek záujmu žalobkýň nebolo možné usporiadať inak, akékoľvek ďalšie zmluvy medzi účastníkmi by boli neplatnými právnymi úkonmi.“

Krajský súd prerokoval odvolanie sťažovateľiek a s poukazom na § 212 ods. 1 a 3 OSP potvrdil výrok rozsudku okresného súdu v spojení s opravným uznesením okresného súdu o trovách konania ako vecne správne, pričom s dôvodmi uvedenými okresným súdom sa plne stotožnil a na zdôraznenie správnosti rozhodnutí okresného súdu uviedol: „... podľa ustálenej súdnej praxe pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa treba prihliadnuť na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch účastníkov, t. j. treba prihliadnuť na pomery nielen toho, koho by podľa všeobecného ust. stíhala povinnosť nahradiť trovy konania, ale i toho koho majetková sféra by bola použitím tohto ust. dotknutá a súčasne je potrebné zohľadniť aj okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, pričom toto ust. možno použiť vo všetkých prípadoch, v ktorých by mala byť náhrada trov priznaná a jeho použitie dopadá na toho účastníka, ktorý by inak mal nárok na náhradu trov konania.

Vzhľadom aj na povahu sporu, bol urobený právny záver, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré žalobkyniam nemožno priznať náhradu trov konania.

Zároveň je potrebné zohľadniť aj okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a vziať do úvahy dôvody – skutočnosti uvedené v právoplatnom rozsudku, že bolo potrebné napraviť následky nesprávneho stotožnenia poručiteľa Š. T., nar. 21. 12. 1983, zomrelého 2. 12. 1969 – predchodcu žalovaných s vlastníkom Š. T., nar. 17. 12. 1913, zomrelým 4. 12. 1983, ktoré stotožnenie nezavinili žalobkyne a rovnako ani žalovaní.

Nepriznanie trov konania sa výrazne negatívne neprejaví ani v majetkovej sfére žalobkýň, ktorú skutočnosť žalobkyne ani netvrdili.“

Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/08) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom

sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle.

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecných súdov ani preskúmavať, či v konaní bol, alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil, ale je oprávnený posúdiť, či v konaní pred všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľov.

Je potrebné uviesť, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi patrí zásadne medzi hlavné výsadné oblasti pôsobnosti všeobecných súdov a ako také je prejavom ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto nemôže do detailov preskúmavať jednotlivé rozhodnutia všeobecných súdov o náhrade trov konania, keďže táto problematika by mohla nadobudnúť ústavnoprávny rozmer iba v prípade závažného vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť v dôsledku takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, v ktorých by boli zjavné znaky arbitrárnosti.

Dôvody hodné osobitného zreteľa videl okresný súd a následne aj krajský súd v okolnostiach, ktoré viedli ku súdnemu uplatneniu nároku, a to predovšetkým v okolnosti, že nápravu nesprávneho stotožnenia poručiteľa nebolo možné zjednať iným spôsobom ako súdnou žalobou. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že ustanovenie § 150 ods. 1 OSP obsahuje určité osobitné „moderačné oprávnenie“ všeobecných súdov, ktoré

im umožňuje rozhodnúť o náhrade trov konania inak, než aby to reflektovalo výsledok sporu. Toto oprávnenie však zásadne prislúcha všeobecným súdom, ktoré sú detailne oboznámené s konkrétnymi okolnosťami prípadu, a preto je predovšetkým na ich úvahe, či využijú možnosť aplikácie uvedeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku s ohľadom na výnimočnosť konkrétneho prípadu. Nebolo preto úlohou ústavného súdu skúmať okolnosti, ktoré predchádzali podaniu návrhu na začatie konania sťažovateľkami, avšak ústavný súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že nápravu nebolo možné zjednať inak ako podaním návrhu na súd.

Krajský súd tiež poukázal na to, že rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa negatívne neprejaví v majetkovej sfére sťažovateľiek, pričom uviedol, že túto okolnosť ani netvrdili.

Tvrdenie sťažovateľiek, že krajský súd nezisťoval ich majetkové pomery, považuje ústavný súd za irelevantné, a to s poukazom na obsah ich odvolania proti rozhodnutiu okresného súdu o trovách konania, ktoré odôvodňujú iba okolnosťami, ktoré predchádzali podaniu návrhu na začatie konania, a nie aj majetkovými pomermi. Samotné konštatovanie sťažovateľiek v sťažnosti, že rozhodnutie o nepriznaní trov konania pociťujú ako „*veľký zásah do majetkovej sféry*“, je pre rozhodnutie ústavného súdu bezpredmetné.

Aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 OSP založená na výnimočnosti predmetu konania je v danom prípade podľa názoru ústavného súdu odôvodnená ústavne udržateľným spôsobom. Krajský súd v uznesení dostatočne odôvodnil, ktoré okolnosti na strane účastníkov považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa na aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 OSP. Ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľné, aby vzhľadom na okolnosti daného prípadu hradil každý účastník vlastné trovy sám.

Skutkové a právne závery uvedené v odôvodnení namietaného uznesenia krajského súdu týkajúce sa nepriznania náhrady trov prvostupňového konania sťažovateľkám nie sú v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy náhrady trov konania, a preto ich nemožno

považovať za odporujúce citovaným článkom ústavy a dohovoru. Vzhľadom na to nemožno tieto skutkové a právne závery označiť za nepreskúmateľné a za svojvoľné, vybočujúce z rámca uvedeného zákonného ustanovenia, a ústavný súd ich preto nemá dôvod ani oprávnenie prehodnocovať a nahrádzať ich prípadne vlastnými.

Obsahom základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež konštatoval, že postup súdu vychádzajúci z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy nemožno hodnotiť ako nezákonný (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Ústavný súd nezistil na strane krajského súdu také pochybenia, ktorým by bolo možné pripísať ústavnoprávny rozmer, a z toho dôvodu nezistil medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru takú príčinnú súvislosť, ktorá by naznačovala možnosť vysloviť porušenie v sťažnosti označených práv sťažovateľa v prípade jej prijatia na ďalšie konanie (§ 25 ods. 3 zákon o ústavnom súde), a preto sťažnosť odmietol po jej predbežnom prerokovaní pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne napr. III. ÚS 151/05, IV. ÚS 170/08).

3. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 47 ods. 3 ústavy uznesením krajského súdu

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 (v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej samosprávy) rovní.

Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd (PL. ÚS 43/95). Ústava v citovanom čl. 47

ods. 3 garantuje rovnosť účastníkov v konaní pred súdom. Rovnosť účastníkov v súdnom konaní ako prirodzený dôsledok rovnosti všetkých občanov bližšie charakterizuje § 18 prvá veta OSP, podľa ktorej účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu obsahuje zásadu zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody voči protistrane (IV. ÚS 211/07, III. ÚS 139/08).

Vychádzajúc z uvedeného nemožno prisvedčiť tvrdeniam sťažovateľiek, že tým, že im krajský súd nepriznal náhradu trov konania, došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Ústavný súd poukazuje na to, že krajský súd rozhodol spôsobom, ktorý zákon predpokladá, preto akékoľvek úvahy o porušení rovnosti niektorého z účastníkov konania pri odôvodnenej aplikácii § 150 ods. 1 OSP sú irelevantné. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy je táto časť sťažnosti zjavne neopodstatnená, a preto aj v tejto časti sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3.A K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom okresného súdu v spojení s uznesením okresného súdu a uznesením krajského súdu

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy,

ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takejto sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Vychádzajúc z uvedeného právneho názoru ústavný súd konštatuje, že v čase podania sťažnosti bola vec sťažovateľiek na okresnom súde a krajskom súde právoplatne skončená, teda okresný súd ani krajský súd vo veci sťažovateľiek nekonali, a preto k porušovaniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy už nemohlo dochádzať.

Ústavný súd považuje za potrebné tiež uviesť, že napriek tomu, že v petite sťažnosti sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu a tiež uznesením krajského súdu, v sťažnosti odôvodňujú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy iba postupom okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľiek v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2013